

DJUR

Bi-Carlsson och kobror

När Gösta Carlsson började vid Statens järnvägar var det inget märkvärdigt med det. När han därutöver slog sig på bi-odling som hobby väckte han inte heller uppmärksamhet, inte mer än att han började kallas för Bi-Carlsson i Ängelholm. Först när han utvidgade sin bi-hobby till att han själv började göra en del av binas arbete genom att samla in pollen* började man tala om honom utanför järnvägsmanna- och biodlarkretsar.

Men ett namn i hela folkets mun blev Gösta Carlsson först när han tillkännagav sin avsikt att hålla kobror som »vakthundar» i sin pollenfabrik.

Den f. d. järnvägstjänstemannen Gösta Carlsson har lyckats med vad ingen annan i världen kommit på, nämligen en metod att utvinna pollen ur blommorna till kvantiteter av tiotals ton. Ända tills han började pröva och utveckla sin speciella metod, känd bara av honom själv och brodern Eric, hade pollen insamlats genom att man lät bina krypa genom trånga håll, varvid pollenfröna skrapades av.

Efter årslånga försök hade Gösta Carlsson kommit upp till kvantiteten 100–150 kg på en sommar. Det var då han började fundera på att starta en fabrik. Hans råmaterial var dyrbart. Pollen betalas med 60 öre per gram. Det används i kampen mot allergiska sjukdomar, särskilt astma, men man väntar att det i framtiden kommer att få en mycket vidsträckt användning.

Bröderna Carlssons första »fabrik» var ett par torkrum i Ängelholm. Deras

* Frömjöl, hanliga fortplantningskroppar som bildas i blommornas ståndare

verksamhet hade börjat bli känd i vetenskapliga kretsar och godsägare Eric von Geijer på Vegeholms säteri kom och erbjöd dem tomtmark för en ny fabrik på sina ägor. Fabrikörerna Carlsson lånade pengar, samlade pollen och byggde.

Luffare tände på miljonlager

Fabriken var igång och i lagret låg 600 kg pollen. Priset då (1952) var 2 kr per gram. Bara lagret var alltså värt 1,2 miljoner den natt en luffare inredde sitt nattläger i fabriken, sov där, vaknade, tände sin morgoncigarrett och försvann. Men cigarrettfimpen låg kvar och glödde, antände och förödde. Om en stund fanns varken pollenlager eller fabrik kvar. Inget startkapital fanns för nyetablering. Men godsägare von Geijer trädde åter emellan och lånade bröderna Carlsson pengar till en ny fabrik. I somras stod den klar. Nu beslöt Gösta Carlsson att anställa en nattvakt.

Det var en ren tillfällighet att valet föll på John Paulsson. Han är f. d. sjöman och har seglat som båtsman »på värmen» i 30 års tid. Men liksom visans Fritjof Andersson beslöt han »stanna i Sverige och bli stadig karl» – som vaktman vid pollenfabriken i Vegeholm. Fabrikör Carlsson ville ha honom beväpnad för uppgiften och skrev till länsstyrelsen om tillstånd. Det gick inte för sig. Då kom John Paulsson på idén med kobror.

Ormar har alltid varit hans hobby. Varje gång han stigit i land i Sverige har han haft ett antal giftreptiler med sig. I flera omgångar har han startat »ormgårdar» i Ängelholm eller i födelseorten Klippan. När »sjön sög» sålde han dem till terrarier på olika platser.

Varning för kobror

Ännu en gång har John Paulsson gått till sjöss. Färden ställs till Butantan i Sydafrika, där han köper sex giftkobror. Styckepriset är 30–40 kronor och allt som allt går uppsättningen på 500, flygfrakt inräknad.

När han om någon månad återvänder bygger han en bur åt de sex ormarna i sitt vaktrum. Där får de vara om dagarna. På nätterna släpps de ut i fabriken och in i kassavalvet, där pollen-korn för mellan en och två miljoner förvaras. Utfodringen är inget problem. En gång i månaden spisar kobror. Favoriträtter är möss och råttor.

Utänför fabriken kommer en skylt att sättas upp. »Varning för kobror» lyder texten. Förmodligen kommer den att respekteras. Den som inte gör det får skylla sig själv. I den mån vederbörande är mäktigt att resa några ersättningskrav för »bett av kobra» avslås det på samma grunder som när en tjuv bits av en vakthund.

Det hela roar fabrikör Carlsson. Ingen lag finns nämligen som förbjuder honom att hålla kobror. Däremot en som förbjuder honom att hålla sin nattvakt beväpnad med pistol.

Stig Dagerman, 31 år

— Pressens Bild

LITTERATUR

»Att resa en smula . . .»

Stig Dagerman gjorde en sensationell debut med romanen »Ormen» år 1945. Han var 22 år och hälsades som Sveriges unga författarhopp. En rad böcker och skådespel följde, men så verkade det som om det började gå tomgång för den unge författaren. Under flera år kom ingen bok från honom. Men han skrev litteraturkritik och dagsvers i den syndikalistiska tidningen Arbetaren (numera Dagstidningen). Den 26 oktober infördes en dikt av honom kallad »Höst»:

*Hur fort blir lönnarna gula,
som lyser vår vandring i parken.
Att dö är att resa en smula
från grenen till fasta marken.*

*Hur smal blir den gyllene strimman,
som bådär att dagen skall randas.
Det klämtar en spårvagn i dimman,
och luften är tung att andas.*

*Hur snart blir kinderna vita.
Så kyss dem med läppar av vatten.
Se, måsarna textar med krita
en dikt i den svarta natten.*

*Hur snart står popplarna höga
och nakna med svärta i strecken.
Att dö är helt enkelt att snöga
som löv i den muntra bäcken.*

Nio dagar senare fann man honom i hans garage. Han hade backat in sin bil, stängt dörrar och ventiler och låtit motorn gå. Stig Dagerman var död, långt innan han uppnått sin egen höst. Han var 31 år gammal.

Nattvakten med »gårdvar»

— Cedrup